

ΤΟ ΕΡΓΟΝ ΤΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΕΝΤΗΚΟΝΤΑΕΤΙΑΝ
ΑΠΟ ΤΗΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ ΑΥΤΟΥ (1918 - 1968)

Υ Π Ο

ΑΝΑΣΤ. ΟΡΛΑΝΔΟΥ¹, ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ

Κύριε Πρόεδρε καὶ κύριοι Συνάδελφοι,

Τὴν σημερινήν μου ὁμιλίαν κάμνω, ὑπὸ τὴν ιδιότητά μου, ὡς Προέδρου τῆς Ἐφορευτικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Κέντρου Ἐρεύνης τῆς Ἑλληνικῆς Λαογραφίας, ἐπὶ τῇ συμπληρώσει 50ετοῦς δράσεως ἀπὸ τῆς κατὰ τὸ 1918 ἰδρύσεως αὐτοῦ ὡς εἰδικῆς ὑπηρεσίας ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Λαογραφικὸν Ἀρχεῖον».

Τοῦ Ἀρχείου τούτου εἶχε προηγηθῆ, ἀπὸ τοῦ 1908 διὰ Β. Δ/τος, ἐν συνεχείᾳ δὲ καὶ διὰ Νόμου τὸ 1914, ἡ σύστασις τῆς ὑπηρεσίας τοῦ Ἱστορικοῦ Λεξικοῦ τῆς Νέας Ἑλληνικῆς Γλώσσης. Ἠκολούθησεν εἶτα τὸ 1914 ἡ ἴδρυσις τῆς Ἐθνικῆς Μουσικῆς Συλλογῆς πρὸς περισυναγωγὴν, διάσωσιν καὶ μελέτην τῆς ὕλης τῆς δημώδους ἑλληνικῆς μουσικῆς, τῶν λαϊκῶν χορῶν καὶ τῶν μουσικῶν ὀργάνων, χωρὶς ὅμως καὶ νὰ λειτουργήσῃ αὕτη ἔνεκα τοῦ ἐκτραγέντος πρώτου εὐρωπαϊκοῦ πολέμου ἢ ἄλλου λόγου.

Αἰσθητὴ ἦτο τότε ἡ ἀνάγκη τῆς πληρώσεως τοῦ κενοῦ τὸ ὁποῖον ἔμενε, δηλ. τῆς ὑπὸ τῆς Πολιτείας παραμελήσεως τῆς μελέτης ἀντιστοίχως πρὸς τὴν μουσικὴν καὶ τοὺς χοροὺς καὶ τῶν ῥεμάτων, ὡς κειμένων, πρὸς δὲ καὶ τῶν λοιπῶν ἐκδηλώσεων τοῦ ἐκ παραδόσεως ἔθνικοῦ πολιτισμοῦ τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ.

Ἡ προσοχὴ πρὸς τὸ κεφάλαιον τοῦτο τοῦ ἑλληνικοῦ βίου εἶχεν ἔλκυσθῆ, ὡς πρὸς τὰ δημοτικὰ τραγούδια, ἥδη ἀπὸ τοῦ πρώτου ἡμίσεος τοῦ παρελθόντος αἰῶνος ἐκ τῆς κινήσεως τοῦ λογοτεχνικοῦ ρομαντισμοῦ εἰς τὴν Δυτικὴν Εὐρώπην, μὲ πρώτους ἀσχοληθέντας περὶ τὴν δημώδη ἑλληνικὴν ποίησιν τὸν γερμανὸν Werner von Haxthausen (1814) καὶ ἀκολούθως τὸν γάλλον Claude Fauriel, τὸν πρῶτον ἐκδότην ἑλληνικῶν ῥεμάτων εἰς 2 τόμους (Paris 1824 - 1825).

Ἡ περὶ τὰς ἄλλας ἐκδηλώσεις τοῦ λαϊκοῦ πολιτισμοῦ καὶ τὴν γλῶσσαν ἀσχο-

¹ Ἀνεγνώσθη κατὰ τὴν δημοσίαν συνεδρίαν τῆς Ἀκαδημίας τὴν 21 Νοεμβρίου 1968.

λία ήρχισε ζωηρώς ἀργότερον, ἤτοι μετὰ τὸ 1830, ἐκ πατριωτικῶν κυρίως παρορμήσεων πρὸς ἀπόδειξιν ὡς ἀστηρίκτου τῆς θεωρίας τοῦ αὐστριακοῦ ἱστορικοῦ Phil. - Jac. Fallmerayer περὶ τοῦ κατὰ τὸν μεσαίωνα ἐκσλαβισμού τῶν Ἑλλήνων.

Εἶναι γνωστὸν πόσον τότε συνετάραξε τὸν Ἑλληνισμόν, τοῦ ὁποίου μικρὸν γεωγραφικὸν τμῆμα εἶχεν ἐπιτύχει τὸ 1830 νὰ ἀποτινάξῃ τὸν ζυγὸν τῆς ξένης τυραννίας, ὅτε παρουσιάσθη τὸ ἔτος τοῦτο ὑπὸ τοῦ Fallm. ἡ θεωρία, ἡ ὁποία, ὡς διευτυπώνετο εἰς τὸν πρόλογον τῆς ὑπ' αὐτοῦ ἐκδόσεως τῆς Ἱστορίας τῆς Χερσονήσου τοῦ Μορέως, ἀπετέλει μορφήν κηρύγματος πρὸς τοὺς λαοὺς τῆς Δυτικῆς Εὐρώπης, ὅτι ὁ λαὸς τὸν ὁποῖον ἡ χριστιανικὴ Εὐρώπη ἐβοήθησε νὰ ἐλευθερωθῇ ἀπὸ τοὺς Τούρκους, οὐδεμίαν εἶχε σχέσιν πρὸς τοὺς ἀρχαίους Ἕλληνας, καθ' ὃ ἐκσλαβισμένους ἐκ πολυαρίθμων ἐγκαταστάσεων Σλάβων μέχρι τῆς Πελοποννήσου καὶ τῶν νήσων κατὰ τὴν Βυζαντινὴν περίοδον.

Πρὸς ἀπόδειξιν τῆς θεωρίας ταύτης ὡς ἐσφαλμένης ἠσχολήθησαν ἀμέσως ἱστορικοὶ ἡμέτεροι καὶ ξένοι, παραλλήλως ὅμως καὶ μελετηταὶ τῆς δημώδους γλώσσης καὶ τοῦ ἐκ παραδόσεως βίου τοῦ λαοῦ, διὰ τῆς καταδείξεως τῆς ἀδιασπάστου συνεχείας τοῦ ἐθνικοῦ βίου τῶν Ἑλλήνων ἀπὸ τῆς ἀρχαιότητος μέχρι σήμερον. Οὕτω πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἐδημοσιεύθησαν οὐ μόνον πραγματεῖαι στηριγμέναι ἐπὶ ἱστορικῶν πηγῶν ἀλλὰ καὶ ἐπὶ γλωσσικῶν καὶ λαογραφικῶν στοιχείων, συνεχιζομένων εἰς τὸν βίον τοῦ λαοῦ ἐκ τῆς ἀρχαιότητος.

Ἡ λαογραφικὴ ἔρευνα ὑπὸ τὰς δύο αὐτὰς κατευθύνσεις, δηλ. τὴν λογοτεχνικὴν καὶ τὴν πατριωτικὴν ἢ ἀρχαιολογικὴν, ἐνετάθη περισσότερον διὰ τῆς συστηματικωτέρας περισυλλογῆς τῆς σχετικῆς ὕλης ὑπὸ τὴν ἐνθάρρυνσιν κατ' ἀρχὰς τοῦ Σπυρίδωνος Ζαμπελίου, ὅστις τὸ 1852 διὰ τῆς ὑπ' αὐτοῦ ἐκδοθείσης συλλογῆς δημοτικῶν τραγουδιῶν, ἰδίᾳ δὲ τῆς προτασσομένης εἰσαγωγῆς περὶ τοῦ Μεσαιωνικοῦ Ἑλλητισμοῦ, ὡς συνδετικοῦ κρίκου τοῦ νεωτέρου πρὸς τὸν ἀρχαῖον, ἀκολούθως δὲ τὸ 1856 διὰ σχετικοῦ ἄρθρου του, δημοσιευθέντος εἰς τὸ περιοδικὸν «Πανδώρα», ἤσκησεν ἀποφασιστικὴν ἐπίδρασιν πρὸς διέγερσιν ζωηροῦ ἐνδιαφέροντος μεταξὺ τῶν συγχρόνων του λογίων διὰ τὴν δημώδη γλώσσαν καὶ τὰς ἐκδηλώσεις τοῦ βίου τοῦ λαοῦ· ἀργότερον δὲ ἡ προσπάθεια αὕτη, ἰδίᾳ ἀπὸ τοῦ 1870, ἐσυστηματοποιήθη περισσότερον διὰ τῶν λαογραφικῶν μελετῶν τοῦ Νικ. Πολίτου, ὅστις καὶ ὑπῆρξεν ὁ θεμελιωτὴς τῆς ἐπιστήμης τῆς Λαογραφίας ἐν Ἑλλάδι διὰ τοῦ ἐπιβλητικοῦ συλλεκτικοῦ καὶ ἐρευνητικοῦ ἔργου του, παρουσιασθέντος εἰς μέγα πλῆθος δημοσιευμάτων του, μεθ' ὧν σπουδαίαν θέσιν κατέχουν αἱ παροιμίαι εἰς 4 τόμους καὶ αἱ παραδόσεις εἰς 2. Ἠκολούθησεν ὑπὸ τοῦ ἰδίου ἡ ἴδρυσις τὸ 1908 τῆς Ἑλληνικῆς Λαογραφικῆς Ἑταιρείας καὶ ἡ ὑπ' αὐτῆς ἔκδοσις ἀπὸ τοῦ ἔτους 1909 τοῦ περιοδικοῦ «Λαογραφία».

Ὑπὸ τὰς συνθήκας ταύτας τῆς ἀναγνωρίσεως τῆς ἐθνικῆς γενικῶς σημασίας τοῦ λαϊκοῦ πολιτισμοῦ καὶ κατ' ἀκολουθίαν τῆς ἀξίας αὐτοῦ πρὸς ἐπιστημονικὴν ἐξέτασιν εἶχε καταστῆ πλέον ἀναγκαία ἡ σύστασις ἐιδικοῦ Ὁργανισμοῦ διὰ τὴν ἐπὶ τῇ βάσει προγράμματος περισυλλογὴν καὶ διάσωσιν τῆς λαογραφικῆς ὕλης, τὴν κατάταξιν αὐτῆς κατ' εἶδη καὶ κατηγορίας πρὸς περαιτέρω μελέτην καὶ παρασκευὴν ἐξ αὐτῆς ἐιδικῶν ἐκδόσεων.

Οὕτω τὸ 1918 συνεστήθη διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 1304 Νόμου ὡς αὐτοτελὲς Ἰδρυμα τὸ «Λ α ο γ ρ α φ ι κ ὸ ν Ἀ ρ χ ε ἰ ο ν», τοῦ ὁποίου σκοπὸς ἐτίθετο ἡ περισυλλογὴ, διάσωσις καὶ ἔκδοσις τῶν μνημείων τοῦ βίου καὶ τῆς γλώσσης τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ».

Ὁ τότε ὑπουργὸς τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως Δ. Δίγκας, βουλευτὴς Σερρῶν, εἰς τὴν εἰσηγητικὴν ἔκθεσιν αὐτοῦ δι' ἧς ὑπέβαλεν εἰς τὴν Βουλὴν τὸ ἐγκριθὲν ὑπ' αὐτῆς νομοθετικὸν Διάταγμα, ἔγραψε μεταξὺ ἄλλων τὰ ἑξῆς: «Τὸ Λαογραφικὸν Ἀρχεῖον δι' ὠργανωμένης μονίμου ὑπηρεσίας καὶ ὑπὸ τὴν πεφωτισμένην ἐποπτείαν ἐιδικῶν ἀνδρῶν, θὰ περισυλλέγῃ διασῶζον ἀπὸ τῆς ὁλονὲν ἐπεκτεινομένης καταστροφῆς, τὰ ἀνεκτίμητα ψυχικὰ κειμήλια τῆς Ἐθνικῆς ἡμῶν κληρονομίας καί, ἐπιμελούμενον τῆς ἐκδόσεως αὐτῶν, θὰ παρέχῃ εἰς τὴν ἔρευναν τῆς ἐπιστήμης τὰ χαρακτηριστικὰ στοιχεῖα τῆς διὰ μέσου τόσων αἰῶνων πάλης καὶ δουλείας καὶ ἀπελευθερώσεως πολυτρόπως δοκιμασθείσης καὶ πολυμόρφως ἀλλὰ ἄνευ διασπάσεως τῆς ἀρχικῆς ἐνότητος διαπλασθείσης ἑλληνικῆς ψυχῆς».

Ὑπὸ τὴν μορφήν ταύτην, δηλ. ὡς αὐτοτελὴς ὑπηρεσία, ἐλειτούργησε τὸ Λαογραφικὸν Ἀρχεῖον μέχρι τοῦ 1926, ὅτε ἰδρυθεῖσης τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, ὑπήχθη διὰ τῆς σχετικῆς Συντακτικῆς πράξεως τῆς 18ης Μαρτίου 1926, μετὰ τῆς ὑπηρεσίας τοῦ Ἱστορικοῦ Λεξικοῦ τῆς Ν. Ἑλληνικῆς, τῆς Ἐθνικῆς Μουσικῆς Συλλογῆς καὶ ἄλλων ὑπηρεσιῶν εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν.

Τὸ ἐπόμενον ἔτος 1927 διὰ Διατάγματος συνεχωνεύθη ἡ ἀπὸ τοῦ 1914 ὑφισταμένη τύποις Ἐθνικὴ Μουσικὴ Συλλογὴ εἰς τὸ Λαογραφικὸν Ἀρχεῖον, ὡς μέρος αὐτοῦ, λειτουργήσασα ὁμως πολὺ ἀργότερον, ἀπὸ τοῦ ἔτους 1950.

Ἡ ὑπαγωγή τῶν ὑπηρεσιῶν τούτων εἰς τὴν Ἀκαδημίαν πρὸς προαγωγὴν ὑπ' αὐτῆς τοῦ ἔργου αὐτῶν ὑπγορευθεῖσα καὶ ἐκ τῶν ἐν τῷ προοιμίῳ τῆς Συντακτικῆς ἀποφάσεως περὶ ἰδρύσεως τῆς Ἀκαδημίας τιθεμένων σκοπῶν. Εἰς τὸ ἔκτον ἐδάφιον λέγεται: «ὅτι ἡ ἴδρυσις Ἀκαδημίας ἐν Ἑλλάδι εἶναι Ἐθνικὴ ἀνάγκη ἐκ τῶν μεγίστων, ὅπως φωτίξῃ καὶ χειραγωγῇ τὰς δημοσίας ὑπηρεσίας, μελετᾷ καὶ κανονίζῃ τὰ τῆς Ἐθνικῆς ἡμῶν γλώσσης . . . συλλέγῃ καὶ σπουδάξῃ τὰ ἦθη καὶ ἔθιμα, τὰς διαλέκτους καὶ τὸν γλωσσικὸν θησαυρὸν, τὰς παροιμίας, τοὺς μύθους

καὶ τὰς παραδόσεις, τὴν δημώδη μουσικὴν καὶ ποίησιν καὶ καθόλου τὰ τοῦ βίου καὶ τῆς λαογραφίας τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, σφυρηλατῆ νέα ὄπλα ἀσφαλείας, ἀκμῆς καὶ δόξης τοῦ Κράτους, ἐνθαρρυνῆ καὶ ζωογονῆ τὰς πνευματικὰς ἀρετὰς τοῦ ἔθνους, δημιουργῆ καὶ ἀναδεικνύη ἀκμαίαν καὶ σελαγιζουσαν τὴν νεωτέραν ἑλληνικὴν ἐπιστήμην καὶ ἐν γένει ἐξυπηρετῆ καὶ προάγῃ τὰ μεγάλα ἠθικὰ καὶ ὕλικὰ συμφέροντα τοῦ τόπου».

Εἰς τὸ Λαογραφικὸν Ἰδρυμα τοῦτο διεξήχθη ἡ ἐργασία ἀπὸ τοῦ 1918 μέχρι τοῦ τέλους τοῦ ἔτους 1943, ἰδίᾳ δὲ κατὰ τὴν περίοδον 1933-1944, δι' ἐντελῶς ἀνεπαρκῶς μονίμου προσωπικοῦ (1 Διευθυντοῦ, 1 ταξινομοῦ καὶ 1 γραφέως). Μόλις τὸ 1943 διὰ Καν. Διατάγματος ἠϋξήθησαν αἱ θέσεις τοῦ ἐπιστημονικοῦ προσωπικοῦ εἰς 7 (ἐνὸς Διευθυντοῦ, πέντε φιλολόγων καὶ ἐνὸς μουσικοῦ). Πρὸ διετίας τέλος, τὸ 1966, προσετέθησαν τρεῖς ἔτι θέσεις φιλολόγων καὶ μία μουσικοῦ.

Κατὰ διάφορα χρονικὰ διαστήματα εἰργάσθησαν εἰς τὸ Ἰδρυμα καὶ ἐκπαιδευτικοὶ ἐξ ἀποσπάσεως ἐκ τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως Κατὰ τὴν περίοδον 1918-1926 οἱ Γεώργ. Μέγας, Ὁρέστης Σχινᾶς, Ἰωάνν. Ἀποστολάκης, Δημ. Ἀποστολίδης, Ξενοφ. Σάρρας, Δημ. Τραχίλης, Ἡλ. Παυλάκος, κατὰ δὲ τὴν κατόπιν περίοδον ἀπὸ τοῦ 1927 μέχρι σήμερον οἱ Χαρ. Σακελλαριάδης, Δημ. Λουκόπουλος (ὡς ἔκτακτος ταξινομὸς ἀπὸ τοῦ 1929), Μιχ. Καλινδέρης, Μαρία Λιουδάκη, ὁ μουσικὸς Σπ. Σκιαδαρέσης, ὁ Δημ. Σέττας, πρὸς δὲ οἱ Γ. Μέγας, Μαρία Ἰωαννίδου, Δημ. Λουκάτος, Δημ. Πετρόπουλος, Δημ. Οἰκονομίδης, Σπ. Περιστέρης καὶ Κ. Ρωμαῖος, καταστάντες ἀργότερον μόνιμοι, ἐξ ἀρχῆς δὲ μόνιμοι ὁ Γ. Ν. Πολίτης, ὁ Ἀθ. Μπούτουρας (διὰ μικρὸν διάστημα τὸ 1921) καὶ ὁ Γ. Κ. Σπυριδάκης ἀπὸ τοῦ 1944.

Ἐκ τοῦ μονίμου βοηθητικοῦ προσωπικοῦ (γραφέων) ἀναφέρομεν τὴν Λούλαν Μαρκέτου (1919), τὸν Βίκτωρα Κρητικὸν (1919-1920), τὸν Π. Καμαρινεάν (1923), τὴν Γεωργίαν Ταρσοῦλη (1937-1946).

Τὸ νῦν ὑπηρετοῦν μόνιμον προσωπικὸν ἀποτελεῖται ἐκ τοῦ Διευθυντοῦ, Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου, Γεωργ. Κ. Σπυριδάκη, τῶν συντακτῶν φιλολόγων: Δημ. Οἰκονομίδου, ὑφηγητοῦ, Κωνστ. Ρωμαίου, Στεφ. Ἡμέλλου, Ἄννης Παπαμιχαήλ, Ἀγγ. Δευτεραίου καὶ Γεωργ. Αἰκατερινίδου, τοῦ συντάκτου μουσικοῦ Σπυριδῶνος Περιστέρη καὶ τῶν γραφέων: Γρηγ. Δημητροπούλου, Ἐλευθερίας Δήμου-Παπαδοπούλου, Εὐφροσύνης Καλαβρουζιώτου καὶ Ἀλίκης Γιαννοπούλου.

Τὴν διεύθυνσιν τοῦ Λαογραφικοῦ Ἀρχείου εἶχον: α) ὁ Σ τ ἰ λ ω ν Π. Κ υ ρ ι α κ ἰ δ η ς ἀπὸ τοῦ 1918-1926 ὑπὸ τὴν ἐποπτεῖαν τοῦ Νικ. Πολίτου, ὡς

προέδρου τῆς Ἐφορευτικῆς Ἐπιτροπῆς μέχρι τοῦ θανάτου του τὴν 12 Ἰανουαρίου 1921. Ὁ Στίλπ. Κυριακίδης, ἐκ τῶν μαθητῶν τοῦ Νικ. Πολίτου, προέβη ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ διδασκάλου εἰς τὴν πρώτην ὀργάνωσιν τῆς λειτουργίας τοῦ Ἀρχείου, συνετέλεσε δ' οὕτω σπουδαίως διὰ συλλογῆς λαογραφικῆς ὕλης, ἀρχαϊκῆς κατατάξεως αὐτῆς καὶ παρασκευῆς εἰδικῶν ἐκδόσεων εἰς τὴν θεμελίωσιν αὐτοῦ ἐπὶ σταθερῶν βάσεων διὰ περαιτέρω ἀνάπτυξιν.

Μετὰ τὴν ἀποχώρησιν τοῦ Στ. Κυριακίδου τὸ 1926, ἔνεκα διορισμοῦ του ὡς Καθηγητοῦ τῆς θρησκείας τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων, τοῦ ἰδιωτικοῦ βίου αὐτῶν καὶ τῆς Λαογραφίας εἰς τὴν νεοσύστατον τότε Φιλοσοφικὴν Σχολὴν τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, ἡ διεύθυνσις ἀνετέθη προσωρινῶς εἰς τὸν ταξιόμον τοῦ Ἀρχείου Γεωργίου Ν. Πολίτην, μέχρι τοῦ ἔτους 1930, ὅτε ἀνέλαβε τὴν διεύθυνσιν ὁ Πέτρος Φουρικός, ὅστις εἰργάσθη μὲ σεμνότητα ἡθους διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ Ἰδρύματος μέχρι τοῦ θανάτου του τὴν 4ῃν Ἀπριλίου 1936.

Νέα περίοδος διὰ τὸ Ἀρχεῖον ὑπῆρξεν ἡ διεύθυνσις αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ 1936-1955 ὑπὸ τοῦ Γεωργίου Ἀ. Μέγα, Καθηγητοῦ προσέτι τῆς Λαογραφίας εἰς τὸ Πανεπιστήμιον Ἀθηνῶν ἀπὸ τοῦ ἔτους 1947.

Κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα τοῦτο ὠργανώθη συστηματικώτερον ἡ συλλεκτικὴ ἐργασία τῆς λαογραφικῆς ὕλης καὶ ἡ κατάταξις αὐτῆς διὰ τῆς συντάξεως ὑπὸ τοῦ διευθυντοῦ εἰδικῶν ἐρωτηματολογίων, ἐπεχειρήθη τὸ πρῶτον συλλογὴ καὶ λαογραφικῶν ἀντικειμένων, ἤρχισεν ἡ ἐκδοσις τῆς «Ἐπετηρίδος τοῦ Λαογραφικοῦ Ἀρχείου», ἐκδοθέντων μέχρι τοῦ 1955 ὀκτὼ τόμων, ἐγένετο κατὰ τὸ ἔτος 1950 ἔναρξις τῆς λειτουργίας τῆς Ἐθνικῆς Μουσικῆς Συλλογῆς, πρὸς δὲ καὶ τῆς ἐργασίας τῆς παρασκευῆς πρὸς ἐκδοσιν ἐκλογῆς ἐκ τῶν δημοτικῶν τραγουδιῶν. Ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν οὕτω τοῦ Γ. Μέγα τὸ Λαογραφικὸν Ἀρχεῖον ἐπελήφθη τῆς μελέτης καὶ τῆς ἐπεξεργασίας τῆς συγκομιθεύσης ὕλης πρὸς παρασκευὴν ἐκδόσεως τῶν λαογραφικῶν κειμένων, ἱκανοποιούσης τὰς ἀξιώσεις τῆς συγχρόνου ἐπιστήμης.

Τρίτον σταθμὸν εἰς τὴν λειτουργίαν τοῦ Κέντρου ἀποτελεῖ ἡ περίοδος τῆς Διευθύνσεως ἀπὸ τοῦ 1956 μέχρι σήμερον (1968) ὑπὸ τοῦ Γεωργ. Κ. Σπυριδάκη, Καθηγητοῦ προσέτι τῆς Λαογραφίας ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ ἀπὸ τοῦ ἔτους 1964.

Κατὰ τὴν περίοδον ταύτην συνεχίσθη συστηματικῶς μὲ ἐντατικὸν ρυθμὸν ἡ περισυλλογὴ λαογραφικῆς ὕλης διὰ καταγραφῆς, ἠχογραφήσεως, κινηματογραφήσεως καὶ συγκεντρώσεως ἀντικειμένων τοῦ βίου καὶ τῆς τέχνης τοῦ λαοῦ, ἡ ἀποδελτίωσις καὶ κατάταξις τῆς ὕλης εἰς τὰ οἰκεία ἀρχεῖα, ἐπλουτίσθη δὲ καὶ ἡ Μουσικὴ Συλλογὴ διὰ 14.000 ἠχογραφήσεων δημῶδους Μουσικῆς. Ἰδρύθη

επίσης τμήμα Κινηματογραφίσεως λαογραφικῶν θεμάτων, ἐξεδόθη ἡ Ἐπετηρὶς τοῦ Ἀρχείου ἀπὸ τοῦ 9ου τόμου (ἔτους 1955) μέχρι τοῦ 19ου (1966), (παρασκευάζεται ἡ ἔκδοσις τοῦ τόμου διὰ τὰ ἔτη 1967/68), ἐπανελήφθησαν δὲ μετὰ πάροδον 31 ἐτῶν αἱ ἐκδόσεις εἰς τὴν σειρὰν τῶν Δημοσιευμάτων τοῦ Κέντρου. Οὕτως ἐξεδόθησαν : ὁ Αος τόμος Ἐκλογῆς δημοτικῶν τραγουδιῶν τὸ 1962 καὶ ὁ Γος (Μουσικὴ ἐκλογὴ) τὸ 1968, πρὸς δὲ εἰς δευτέραν ἔκδοσιν τὸ 1965 καὶ τὸ ἔργον τοῦ Στίλπ. Π. Κυριακίδου, Ἑλληνικὴ Λαογραφία. Μέρος Α'. Μνημεῖα τοῦ λόγου.

Ἡ ἀποτεθησαυρισμένη μέχρι τοῦδε εἰς τὸ Κέντρον ἀνέκδοτος λαογραφικὴ ὕλη περιέχεται εἰς 2620 χειρογράφους ἢ δακτυλογραφημένας συλλογὰς. Ἐκ τούτων 328 εἰσῆχθησαν κατὰ τὰ ἔτη 1918 - 1926, 122 ἀπὸ τοῦ 1927 - 1935, 1087 ἀπὸ τοῦ 1936 - 1955 καὶ 1046 ἀπὸ τοῦ 1956 - 1968.

Μέγα μέρος τῆς ὕλης ταύτης, ὡς καὶ ἄλλης ἐξ ἐντύπων συλλογῶν, ἔχει ἀποδελτιωθῆ καὶ καταταχθῆ ἀρχεῖακῶς πρὸς ἐπιστημονικὴν χρῆσιν.

Ἡ Μουσικὴ Συλλογὴ, λειτουργοῦσα, ὡς ἐλέχθη, ἀπὸ τοῦ 1950, ἐπλουτίσθη μέχρι τοῦ ἔτους 1955 διὰ 1568 ἠχογραφίσεων δημῶδους μουσικῆς ἐπὶ ταινιῶν μαγνητοφώνου καὶ δίσκων, ἀπὸ δὲ τοῦ 1956 - 1968 διὰ 14.000 περίπου, ὡς ἐμνημονεύθη, ἠχογραφίσεων. Πρὸς τούτοις κατὰ τὴν δευτέραν περίοδον ταύτην καὶ διὰ 2.370 δίσκων ἐκ δωρεῶν τοῦ Δημ. Κιουσοπούλου καὶ τοῦ Εὐστ. Μαζαράκη, πρὸς δὲ καὶ δι' ἀγορῶν καὶ καταθέσεως, συμφώνως τῷ Νόμῳ, ὑπὸ τῶν ἐκδοτῶν.

Ἀπὸ τοῦ ἔτους 1966 συνεστήθη εἰς τὸ Κέντρον διὰ Νόμου εἰδικὴ Δισκοθήκη, εἰς ἣν κατατίθενται ὑπὸ τῶν κατασκευαστῶν δίσκων δημῶδους καὶ λαϊκῆς μουσικῆς ἀνὰ δύο ἀντίτυπα.

Ἀπὸ τοῦ ἔτους 1962 ἰδρύθη καὶ Τμήμα κινήματογραφίσεως θεμάτων τοῦ πολιτισμοῦ τοῦ λαοῦ, ἰδίᾳ λαϊκῶν χορῶν καὶ διαφόρων ἐθιμικῶν τελετῶν, μορφῶν τοῦ φυσικοῦ βίου, τῆς λαϊκῆς τέχνης κ. ἄ. Παρὰ τὰ ἀνεπαρκῆ οἰκονομικὰ μέσα τὰ ὅποια ἔχουν διατεθῆ πρὸς τοῦτο ἔχει ἐπιτευχθῆ μέχρι τοῦδε ἡ κινήματογράφησις 79 σχετικῶν θεμάτων ἐπὶ ταινίας 16 m/m, μήκους περίπου 8.000 μέτρων.

Εἰς τὴν μελέτην γενικῶς τοῦ κεφαλαίου τούτου τοῦ λαϊκοῦ πολιτισμοῦ, ὅπου δὲν εἶναι δυνατὴ ἡ κινήματογράφησις, ἐπιβάλλεται ἡ φωτογράφησις τῶν ἀντικειμένων τοῦ βίου καὶ τῆς λαϊκῆς καλλιτεχνίας, ὡς καὶ τῶν πράξεων, ἰδίᾳ τῶν τελετουργικῶν, ἀντιστοίχως δὲ καὶ ἡ περισυλλογὴ αὐτῶν τούτων τῶν ἀντικειμένων, τὰ ὅποια ὁσημέραι ἔνεκα τῆς τεχνικῆς ἐξελίξεως ἐγκαταλείπονται καὶ ἐξαφανίζονται. Πρὸς πλήρωσιν τῶν ἀναγκῶν τούτων ἔχει ὁργανωθῆ ἀρχεῖον φωτογραφικόν, πρὸς δὲ ἔχει ἐπιτευχθῆ καὶ ἡ συγκρότησις λίαν ἀξιολόγου συλλογῆς 760 ἀντικειμένων τοῦ φυσικοῦ βίου καὶ τῆς τέχνης τοῦ λαοῦ, τῆς ὁποίας (πολυτίμου ἀπὸ

ἐπιστημονικῆς ἀπόψεως καὶ ἀπαραιτήτου οὕτω τμήματος τοῦ Κέντρου) δέον τὰ ἀποθηκευμένα εἶδη νὰ ἐκτεθοῦν ἐντὸς προθηκῶν εἰς εἰδικὰς αἰθούσας.

Εἰς τὴν καθόλου συλλογὴν ταύτην τῆς λαογραφικῆς ὕλης συνετέλεσεν ἡ ᾿Ακαδημία, τὸ μὲν διὰ τῶν ὀργανουμένων ὑπ' αὐτῆς λαογραφικῶν ἀποστολῶν τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Κέντρου, τὸ δὲ διὰ τῆς καθιερώσεως ὑπ' αὐτῆς ἀπὸ τοῦ 1952 τῆς ἀπονομῆς τιμητικῶν διακρίσεων εἰς ἐκπαιδευτικούς ἰδίᾳ λειτουργούς, οἵτινες συμφώνως πρὸς ἐγκύκλιον αὐτῆς ἀποστέλλουν κατ' ἔτος σχετικὰς συλλογὰς εἰς τὸ Κέντρον. Αἱ οὕτω παρ' ἐκπαιδευτικῶν καὶ ἄλλων περιελθούσαι εἰς τὸ Κέντρον συλλογαὶ συμπληροῦνται εἰς 1035, ἧτοι 275 ἀπὸ τοῦ 1952 - 1955 καὶ 760 ἀπὸ τοῦ 1956 - 1968.

᾿Αξιοσημεῖωτος ὑπῆρξεν ἔτι ἡ σχετικὴ πρωτοβουλία τοῦ Διευθυντοῦ κ. Γεωργ. Σπυριδάκη, ὅστις μετ' ἐγκρισιν τῆς ᾿Ακαδημίας ἐζήτησε τὴν οἰκονομικὴν ἐνίσχυσιν τοῦ Βασιλικοῦ Ἰδρύματος Ἐρευνῶν πρὸς συστηματικὴν περισυλλογὴν λαογραφικῆς ὕλης καὶ ἔρευναν εἰς περιοχὰς ἐλλιπῶς ἢ καθόλου ἠρευνημένας. Ἐκ τῆς ἐκτελέσεως τοῦ προγράμματος τούτου ἐν τῷ Λαογραφικῷ Ἀρχεῖῳ διὰ 3 Φιλολόγων, μισθοδοτηθέντων ὑπὸ τοῦ Βασιλικοῦ Ἰδρύματος Ἐρευνῶν, προῆλθον 31 συλλογαὶ (σελ. 11870), 3707 ἠχογραφήσεις μουσικῆς, σημαντικὴ συλλογὴ λαογραφικῶν ἀντικειμένων καὶ ἡ κινηματογράφησις 53 ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἀναφερομένων 79 θεμάτων.

Παραλλήλως πρὸς τὸ συλλεκτικὸν τοῦτο ἔργον, ὡς καὶ πρὸς τὸ τῆς ἀποδελτιώσεως καὶ ἀρχειακῆς κατατάξεως τῆς ὕλης, ἀνελήφθησαν ὑπὸ τοῦ Κέντρου καὶ ἐκδόσεις ὑπὸ ἰδίαν ἐκδοτικὴν σειράν. Οὕτω κατὰ τὴν περίοδον ἀπὸ τοῦ 1918 - 1931 ἐξεδόθησαν 5 ἔργα, ἧτοι εἰς τρεῖς τόμους τὰ Λαογραφικὰ σύμμεικτα τοῦ Ν. Γ. Πολίτου κατὰ τὰ ἔτη 1920, 1921, 1931, τὸ ἔργον τοῦ Στίλπωνος Π. Κυριακίδου, Ἑλληνικὴ Λαογραφία, Μέρος Α', Μνημεῖα τοῦ Λόγου, 1922 ἐκ σελ. 446, καὶ ἡ ἐργασία τοῦ Δ. Λουκοπούλου, Αἰτωλικαὶ οἰκῆσεις, σκευὴ καὶ τροφαί, 1925, ἐκ σελ. 145.

Μετὰ μακρὰν διακοπὴν ἔνεκα διαφορῶν λόγων ἐπανελήφθησαν ἀπὸ τοῦ ἔτους 1962 αἱ ἐκδόσεις τοῦ Κέντρου.

Οὕτως ἐκ τῆς προγραμματισθείσης πρὸς ἐκδοσιν τριτοῦ Ἐκλογῆς ἐκ τῶν δημοτικῶν τραγουδιῶν, εἰς τὸν πρῶτον τόμον ἐκ σελίδων 549, κυκλοφορηθέντα τὸ 1962, περιελήφθησαν: τὰ ἀκριτικά, τὰ ἱστορικά, τὰ κλέφτικα καὶ αἱ παραλογαί, ἐνῶ δὲ παρασκευάζεται ὁ δεύτερος, ἐξεδόθη κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ὁ τρίτος ἐκ σελ. 470, σχήματος 4^{ου}. Εἰς τοῦτον περιελήφθη κατ' ἐκλογὴν μουσικὴ δημοδῶν ἀσμάτων ἐξ ὄλων τῶν εἰδῶν, παρετέθησαν δὲ ἐν παραρτήματι καὶ 5 δίσκοι γραμμοφώνου ἐπὶ τῶν ὁποίων ἔχει ἀποτυπωθῆ ἡ μουσικὴ 56 ἐκ τῶν χαρακτηριστικῶν τέρων μελωδιῶν, τῶν περιλαμβανομένων εἰς τὸ δημοσίευμα, πρὸς ὑποβοήθησιν

ούτω τοῦ χρησιμοποιούντος τὸ ἔργον ἐκπαιδευτικοῦ ἢ μουσικολόγου. (Θὰ ἐπακολουθήσῃ ἡ ἔκδοσις τόμου εἰς τὸν ὁποῖον θὰ περιληφθῇ μουσικὴ ἐκ τοῦ ἑλληνικοῦ νησιωτικοῦ χώρου).

Εἰς τὸν Β' τόμον τῆς σειρᾶς ταύτης, ὁ ὁποῖος, ὡς ἐλέχθη, εὐρίσκεται ὑπὸ παρασκευῆν, θὰ περιληφθοῦν τὰ κείμενα κατηγοριῶν ἁσμάτων, τὰ ὁποῖα δὲν ἀντιπροσωπεύονται εἰς τὸν Α' τόμον.

Εἰς τὴν σειρὰν τῶν δημοσιευμάτων τοῦ Κέντρου ἐξεδόθη ἔτι τὸ 1965 εἰς 2αν ἔκδοσιν, βελτιωμένην, τὸ βιβλίον τοῦ Στίλπ. Π. Κυριακίδου, 'Ἑλληνικὴ Λαογραφία, Μέρος Α', Μνημεῖα τοῦ Λόγου, σελ. 450.

'Υπὸ σύνταξιν εὐρίσκεται νῦν ὁ Λαογραφικὸς "Ἄτλας τῆς 'Ελλάδος εἰς τὸν ὁποῖον θὰ περιληφθοῦν κατ' ἀρχὴν θέματα, καθωρισμένα εἰς σχετικὰς εὐρωπαϊκὰς συσκέψεις, ὥστε ἐκ τῶν Λαογραφικῶν χαρτῶν τούτων εἰς ἐκάστην χώραν, νὰ ἐκδοθῇ κατόπιν, ὡς προβλέπεται, ἑνιαῖος εὐρωπαϊκὸς Λαογραφικὸς "Ἄτλας.

'Ἡ 'Επετηρὶς τοῦ Κέντρου (πρώην Λαογραφικοῦ 'Αρχείου) ἀποτελεῖ ἐτήσιον περιοδικὸν δημοσίευμα αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ἔτους 1939. Εἰς τὸ περιοδικὸν τοῦτο τοῦ ὁποῖου ἔχουν ἐκδοθῇ μέχρι τοῦδε 19 τόμοι, προσεχῶς δέ, ὡς εἴπομεν ἤδη, θὰ γίνῃ ἑναρξίς τῆς ἐκτυπώσεως εἰς διπλοῦν τοῦ 20οῦ καὶ τοῦ 21ου, ἔχουν περιληφθῇ μελέται κυρίως τοῦ ἐπιστημονικοῦ προσωπικοῦ τοῦ ἰδρύματος, δημοσιεύεται δ' ἔτι συστηματικῶς καὶ ἡ 'Ἑλληνικὴ λαογραφικὴ βιβλιογραφία ἀπὸ τοῦ ἔτους 1921, συνεχιζομένου οὔτω τοῦ ἔργου τούτου τὸ ὁποῖον εἶχεν ἐπιχειρήσει ὁ Ν. Γ. Πολίτης διὰ τὴν περίοδον ἀπὸ τοῦ 1907-1920 ἐντὸς τῶν πλαισίων τῆς συνταχθείσης ὑπ' αὐτοῦ καὶ ἐκδοθείσης γενικῆς 'Ἑλληνικῆς βιβλιογραφίας.

'Ἡ ἐν λόγῳ 'Επετηρὶς τοῦ Κέντρου ἀνταλλάσσεται πρὸς πολλὰ ὁμοειδῆ περιοδικὰ τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀμερικῆς, καθισταμένης οὔτω γνωστῆς καὶ εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν τῆς παρ' ἡμῖν ἐπιστημονικῆς κινήσεως εἰς τὸν κλάδον τοῦτον.

Τῆς Βιβλιοθήκης, εἰδικῶς συγκεκροτημένης πρὸς τοὺς ἐπιδιωκόμενους εἰς τὸ Ἴδρυμα ἐπιστημονικοὺς σκοποὺς, ἀποτελουμένης δὲ σήμερον περίπου ἐξ 6000 τόμων καὶ ἐνημερουμένης τακτικῶς, γίνεται χρῆσις οὐ μόνον ὑπὸ τοῦ Ἐπιστημονικοῦ προσωπικοῦ αὐτοῦ ἀλλὰ καὶ ὑπ' ἄλλων ἐπιστημόνων, ἡμετέρων καὶ ξένων.

Τὸ Κέντρον τῆς 'Ἑλληνικῆς Λαογραφίας οὔτω διὰ τῆς ὅλης ἐπιστημονικῆς ταύτης ὀργανώσεως καὶ δραστηριότητός του μέχρι σήμερον, παρὰ τὸ ὀλιγάριθμον τοῦ προσωπικοῦ του, ἀσκεῖ, τόσον διὰ τῶν δημοσιευμάτων του, ὅσον καὶ διὰ τῶν ἐπιστημονικῶν πληροφοριῶν καὶ τῆς σχετικῆς ὕλης ἣν χορηγεῖ εἰς ἡμεδαπὰ καὶ ἀλλοδαπὰ ὁμοειδῆ ἰδρύματα καὶ εἰς εἰδικοὺς μελετητὰς τοῦ λαϊκοῦ πολιτισμοῦ, πρὸς δὲ καὶ διὰ τῆς ἀντιπροσωπεύσεως αὐτοῦ εἰς διεθνεῖς συσκέψεις, ἔντονον πολιτι-

στικήν ακτινοβολίαν οὐ μόνον εἰς τὴν χώραν ἡμῶν ἀλλὰ καὶ εἰς ἄλλας τῆς Εὐρώπης, τῆς Ἀσίας καὶ τῆς Ἀμερικῆς.

Τὸ διεθνὲς ἐνδιαφέρον ἐπὶ τοῦ ὑποκειμένου ἐρεῦνης τοῦ Κέντρου τῆς Λαογραφίας, δηλ. τοῦ ἐλληνικοῦ λαϊκοῦ πολιτισμοῦ, ὡς δυναμένου νὰ ἐξετασθῇ ἱστορικῶς εἰς πολλὰς ἐκδηλώσεις αὐτοῦ μέχρι τῆς ἀρχῆς τῆς πρώτης χιλιετηρίδος π. Χ. καὶ ἔτι παλαιότερον καὶ ἀποτελέσῃ οὕτω στοιχεῖον συγκρίσεως πρὸς ὁμοίας ἐκδηλώσεις εἰς τὸν εὐρωπαϊκὸν λαϊκὸν πολιτισμὸν, αὐξάνεται συνεχῶς.

Ἐκ παραλλήλου, κατανοηθεῖσης καὶ ἐν Ἑλλάδι τῆς σημασίας τῆς Λαογραφικῆς ἐπιστήμης, οὐ μόνον ἀπλῶς ἀπὸ ἐθνικῆς ἀπόψεως ἀλλὰ καὶ ἀπὸ παιδευτικῆς εὐρύτερον διὰ τε τὴν Στοιχειώδη παιδείαν καὶ τὴν Μέσην, εἰσήχθη, ὡς εἰς ἄλλας χώρας τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀμερικῆς, ἡ διδασκαλία τοῦ μαθήματος εἰς τὰ προγράμματα σπουδῶν τῶν Πανεπιστημίων Θεσσαλονίκης, Ἀθηνῶν καὶ Ἰωαννίνων, τῶν Παιδαγωγικῶν Ἀκαδημιῶν καὶ τῶν Διδασκαλείων μετεκπαιδεύσεως τῶν λειτουργῶν τῆς Μέσης καὶ τῆς Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως.

Κατὰ ταῦτα ἡ ἀποστολὴ τοῦ Κέντρου Ἐρεῦνης τῆς Ἑλληνικῆς Λαογραφίας τῆς Ἀκαδημίας ἔχει ἰδιαίχουσαν ἐθνικὴν σημασίαν, διὸ καὶ ἐπιβάλλεται μὲ τὴν ἀπὸ τοῦ ἔτους τούτου ἔναρξιν τῆς δευτέρας πεντηκονταετηρίδος τῆς δράσεως αὐτοῦ, νὰ τύχῃ τοῦτο ὑπὸ τε τῆς Ἀκαδημίας καὶ τῆς Πολιτείας εἰδικωτέρας προσοχῆς καὶ παρακολουθήσεως εἰς τὴν ἐπιτέλειαν τοῦ ἔργου του, τὸ ὅποιον, ὡς ἐτονίσθη, δὲν ἔχει ἀξίαν μόνον διὰ τὴν Ἑλλάδα ἀλλ' εὐρύτερον καὶ διὰ τοὺς λοιποὺς λαοὺς τῆς Εὐρώπης καὶ κατὰ πρῶτον λόγον τοὺς γειτονικοὺς τῆς Χερσονήσου τοῦ Αἴμου, εἶτα δὲ καὶ δι' ἄλλους ἐκτὸς τῆς Εὐρώπης.

R É S U M É

L'oeuvre du Centre de recherches du Folklore Hellénique pendant les 50 ans de son fonctionnement (1918 - 1968)

par Anast. Orlandos

Le professeur et académicien M. Anast. Orlandos en sa qualité de président du bureau du Centre de recherches du Folklore Hellénique (ex Archives de Folklore) a présenté le 21 novembre 1968 devant la séance plénière de l'Académie d'Athènes le rapport suivant concernant l'activité du dit Centre à l'occasion de son cinquantenaire.

En 1918 fut fondé un Institut scientifique sous le nom d'«Archives du Folklore». Cet Institut passa en 1926 sous la juridiction de l'Acadé-

mie d'Athènes et en 1966 prit le nom de «Centre de recherches du Folklore Hellénique».

Au cours des 50 années de son existence le Centre a réussi à réunir une matière folklorique très riche et très intéressante, provenant de presque toutes les régions du monde grec (Grèce actuelle et régions ex-grecques d'Asie Mineure, de Thrace orientale, de Bulgarie et d'Albanie).

Le Centre est divisé en six sections: a) textes des chansons populaires, b) musique populaire (16.000 enregistrements sonores, faits jusqu'à présent sur place dans les différentes provinces de Grèce, et une collection de 2.000 disques de musique populaire sont conservés dans les archives de cette section), c) proverbes et dictons populaires, d) textes concernant la vie sociale et la vie matérielle du peuple grec, e) collection cinématographique (8.000 mètres de film de 16 m/m sur 79 sujets de la vie populaire traditionnelle) et f) collection d'objets folkloriques (760 objets, dont une riche collection d'instruments de musique populaire).

Depuis 1923 paraît sous le titre «Publications des Archives du Folklore» une série d'ouvrages concernant le folklore grec. Jusqu'à 1931 ont vu le jour cinq volumes, dont trois, sous le titre «Mélanges de folklore», sont la réimpression d'articles folkloriques du Prof. Nicolas Politis, principal fondateur de la science du folklore en Grèce. Après une longue interruption cette série apparaît de nouveau avec la publication des ouvrages suivants:

1) *G. C. Spyridakis, G. A. Mégas et D. Pétropoulos*, Chansons populaires grecques (Choix), tome 1er, Athènes 1962, pp. λβ' + 517 (Introduction. Chansons acritiques, historiques, kleptiques et ballades).

2) *St. Kyriakidis*, Folklore de Grèce. Partie A', 2e éd., Athènes 1965, pp. η' + 433.

3) *G. C. Spyridakis et Sp. Péristeris*, Chansons populaires grecques, tome IIIe (Choix de textes musicaux). Athènes 1968, in 40, pp. μθ' + 417 + 5 disques de musique.

Parallèlement à la série citée ci-dessus paraît depuis 1939 l'«Annuaire des Archives du Folklore» (vol. 1 - 17, 1939 - 1965), qui depuis 1966 porte le titre d'«Annuaire du Centre de recherches du Folklore Hellénique» (vol. 18/19, 1966 - 7).

Cette organisation et ces travaux permettent au Centre du Folklore de se trouver en contact permanent avec des spécialistes et des Instituts folkloriques de la Grèce et de l'étranger.